

התובע : רז הרבסט-הומדאנג (ת"ז -----)

ע"י ב"כ עוה"ד דן יקיר ו/או דנה אלכסנדר
ו/או אבנר פינצ'וק ו/או מיכל פינצ'וק ו/או
עאוני בנא ו/או באנה שגרי-בדארנה ו/או
שרון אברהם-ויס ו/או לימור יהודה ו/או
סוניה בלוס ו/או עודד פלר ו/או טלי ניר
ו/או סיגל שהב

מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
רחוב נחלת בנימין 75, תל-אביב 65154
טלפון : 03-5608185 ; פקס : 03-5608165

- נגד -

הנתבעת : מדינת ישראל
ע"י פרקליטות מחוז ירושלים
רחוב מח"ל 7, ירושלים
טלפון : 02-6208122 ; פקס : 02-6222385

מהות התביעה : סעד הצהרתי וכספי
סכום התביעה : 60,000 ₪

כתב תביעה

כתב תביעה זה עניינו הפליה במתן הטבה לעובד עבור בן זוגו, הן מחמת מעמד אישי הן מחמת נטייה מינית והן מחמת מוצא לאומי.

א. הרקע העובדתי

1. התובע מועסק על-ידי הנתבעת כעוזר קצין בטחון בתחנת בנגקוק, על תקן עובד מקומי ישראלי – תעופה (להלן: עמ"י-תעופה), החל מחודש דצמבר 2002.
העתק חוזה ההעסקה האחרון של התובע, המתייחס לתקופה שמיום 1.1.2006 ועד ליום 31.12.2006, מצ"ב ומסומן **נספח ת/1**
2. חברת אל על נתיבי אוויר לישראל בע"מ מסייעת לנתבעת בהיבטים המינהליים של עמ"י-תעופה, לרבות: ממונים, פיקוח, מדים וכלים. ההעסקה בפועל וההכשרה של התובע התבצעו על-ידה, והיא העומדת עמו בקשר שוטף בכל מה שנוגע לעבודתו, הן מבחינה מינהלית הן מבחינה מקצועית.
3. במהלך עבודתו נודע לתובע מחבריו לעבודה, כי עמ"י-תעופה זכאים לביטוח רפואי, בהיקף מקביל לסל השירותים, הניתן על-ידי קופות החולים בישראל, גם עבור בני/בנות זוגם שאינם משתכרים.
4. לפיכך פנה התובע לאגף "ביטחון אל-על" בבקשה שישולם הביטוח הרפואי עבור בן-זוגו, מר פיאפונג מיקגאו, עימו הוא מקיים משק בית משותף מזה למעלה משלוש שנים, החל מאוגוסט 2003. נציין, כי התובע הינו המפרנס היחיד בתא המשפחתי שלו ושל מר מיקגאו, שכן בן-זוגו עוסק בלימודיו ואינו עובד.
5. ביום 6.5.2005 דחתה גבי אורית בן אריה מאגף ביטחון אל-על את פנייתו של התובע בטענה, כי לאחר בדיקת הנושא עם סגן הממונה על השכר במשרד האוצר, בתפקידו כמזכיר הוועדה לקביעת תנאי העסקת עמ"י בחו"ל, התברר ש"בן זוג לצורך תשלום, הינו בן זוג המוכר על ידי משרד הפנים הישראלי וכי נעשה רישום במרשם התושבים ובתעודת הזהות".
העתק מכתבה של גבי בן אריה מיום 6.5.2006 מצ"ב ומסומן **נספח ת/2**
6. נוכח תשובה זו והפגיעה שפגעה בו, בכבודו ובזכויותיו, פנה התובע לאגודה לזכויות האזרח בישראל בבקשה לייעוץ ולטיפול משפטי.
7. ביום 11.8.2005 פנתה האגודה לזכויות האזרח לגבי אורית בן אריה בבקשה, כי תורה על מתן ביטוח רפואי לבן זוגו של מר הרבסט באופן ספציפי, וכי תבטל ההבחנה בין נשואים לבין ידועים בציבור לצורך קבלת הביטוח הרפואי של בני זוג של עמ"י-תעופה באופן כללי.
8. המכתב הצביע על כך שתשובתה של גבי בן אריה, והנוהל העומד ביסודה, מגלים הפליה בוטה על-רקע מעמד אישי ומפריס בכך את הוראותיו המפורשות של חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988. יתר על כן, נאמר במכתב, כיוון שבני זוג מאותו מין כלל אינם יכולים להינשא או להירשם כנשואים בישראל (כפי שהיתה מדיניות משרד הפנים באותה העת), הרי שההפליה העולה מתשובת אל-על הינה כפולה ומכופלת, באשר היא מקפלת בחובה גם הפליה מחמת

מעמד אישי וגם הפליה על רקע נטייה מינית. האחרונה, כמו הראשונה, אסורה על-פי החוק, כמו גם על-פי פסיקת בית המשפט העליון.

העתק מכתב האגודה לזכויות האזרח מיום 11.8.2005 מצ"ב ומסומן **נספח ת/3**

9. בשלב זה העבירה חברת אל-על את הטיפול בפנייתו של התובע למשרד עורכי דין פינברג ושות', אולם תשובה עניינית לבקשתו לא קיבל. ביום 15.11.2005, לאחר חלופת מכתבים, שנמשכה כשלושה חודשים, הודיע עו"ד עופר קצנשטיין ממשרד פינברג ושות' לב"כ התובע, כי פנייתו של התובע הועברה לטיפול הוועדה הבין-משרדית בחו"ל.

העתק מכתבו של עו"ד קצנשטיין מיום 15.11.2005 מצ"ב ומסומן **נספח ת/4**

10. אי לכך פנתה האגודה לזכויות האזרח שוב בעניינו של התובע, הפעם למר מיכה שדר, סגן הממונה על השכר במשרד האוצר בתפקידו כמזכיר הוועדה הבין-משרדית לשכר ותנאי שירות בחו"ל. גם מכתב זה, מיום 28.11.2005, חזר על עובדות העניין, הצביע על הפגיעות בזכויותיו של התובע וביקש ממר שדר להורות על מתן ביטוח רפואי לבן זוגו הידוע בציבור של התובע, מר פיאפונג מיקאגו.

העתק מכתב האגודה לזכויות האזרח מיום 28.11.2005 מצ"ב ומסומן **נספח ת/5**

11. ביום 15.12.2005 אישר מר שדר קבלת פנייתו של התובע והבטיח לפעול לזירוז הבחינה המשפטית והטיפול בנושא בוועדה הבין-משרדית. ואולם, גם משם לא באה ישועה. לאחר שחלפו כמעט חודשיים מבלי שקיבל התובע מענה ענייני, פנה התובע שוב למר מיכה שדר באמצעות האגודה לזכויות האזרח, ביום 7.2.2006. במכתב זה הזכירה האגודה, כי חלפה כמעט **חצי שנה** מאז שפנתה לראשונה בבקשה להעניק לתובע את ההטבה המגיעה לו כדין ועדיין לא זכה התובע לתשובה כלשהי לגופו של עניין. המכתב הבהיר, שהמצב המשפטי בסוגייה הינו פשוט וברור, שכן הוא נסמך על דבר חקיקה מפורש ועל פסיקת בית-המשפט העליון. אי לכך, תהתה האגודה ותהה גם התובע על התמשכות הבדיקה הכל-כך פשוטה לכאורה.

העתק מכתב האגודה לזכויות האזרח מיום 7.2.2006 מצ"ב ומסומן **נספח ת/6**

12. לבסוף, ביום 2.3.2006, השיב מר מיכה שדר לפניותיה של האגודה. מר שדר ציין, כי ההוראה הרלוונטית לבקשה היא ההוראה שבפסיקה 25.3 בסעיף 6 פרק 19 להוראות שכר ותנאי שירות בחוץ לארץ, אשר קובעת כי "עמ"י, שהוא מפרנס יחיד זכאי להשתתפות הנציגות בכל הוצאות הביטוח הרפואי גם בעד בן/בת זוגו וילדיו עד גיל 18, הנמצאים עמו בחוץ לארץ". לדברי מר שדר, התכלית שעמדה מאחורי ההוראה היתה שלא להרע את מצבם הביטוחי של בני משפחתו הישראלים של עמ"י, אשר באופן טבעי נמצאים עמו בחו"ל. כיוון שבן זוגו של התובע, מר מיקאגו, אינו תושב ישראל, הוא אינו זכאי להשתתפות הנציגות בהוצאות הביטוח הרפואי.

העתק מכתבו של מר מיכה שדר מיום 2.3.2006 מצ"ב ומסומן **נספח ת/7**

13. תשובתו של מר שדר הפתיעה את התובע ואת האגודה לזכויות האזרח, שכן קריטריון התשובות, לפיו התקבלה ההחלטה בבקשתו של התובע, אינו עולה מלשונה של ההוראה עליה הסתמכה ההחלטה, ואינו מתיישב עם דבריה הקודמים של גב' בן אריה, אשר התייחסו לקריטריון של נישואים.

14. יתר על כן, הן דבריו של מר שדר הן דבריה של גב' בן אריה אינם עולים בקנה אחד עם נוהל ההעסקה של עמ"י-תעופה, אשר הגיע לידי התובע לאחרונה ונוסחו כלדקמן:

"כנגד ניכוי מס-בריאות, זכאי עובד עמ"י תעופה להחזר עלויות ביטוח רפואי מקומי בהיקף מקביל לסל השירותים ע"י קופות החולים הציבוריות בישראל.

...

עמ"י תעופה שהוא מפרנס יחיד זכאי להשתתפות הנציגות בהוצאות הביטוח הרפואי המקומי גם בעד בן/בת זוגו (נישואים בלבד) וילדיו עד גיל 18 הנמצאים עמו בחו"ל, בשיעורי החזר החלים על העובד עצמו." (ההדגשות אינן במקור)

נוהל זה אינו מציב דרישה לתשובות, כי אם לנישואים, ואף לגבי אלו לא דורש אלא שיתקיימו. הנוהל אינו דורש כי הנישואים יוכרו ויירשמו בישראל, וזאת בשונה מהדרישה, העולה מדבריה של גב' בן אריה.

15. הפתעתו ובלבולו של התובע לנוכח דבריו של מר שדר גברו אף יותר מששמע מחבריו לעבודה, כי ישנם בני זוג לא-ישראלים של עמ"י-תעופה, בני המין השונה, אשר זוכים לביטוח בריאות. מקרה אחד, המוכר לתובע, הוא המקרה של ע' קב"ט, שקיבלה כיסוי עבור ביטוח רפואי לבן זוגה, אזרח אוסטרי, שהתגורר עימה בבנגקוק.

16. נוכח הפער בין דבריו של מר שדר לדבריה של גב' בן אריה, בין אלו לבין נוהל ההעסקה של עמ"י-תעופה, ובין כל אלו לבין ההוראה הרלוונטית בהוראות שכר ותנאי שירות בחוץ לארץ, אליהן מפנה חוזה ההעסקה של התובע, לא נותרה בידי התובע ברירה אלא לפנות לבית דין נכבד זה בבקשה, כי יבהיר את המצב המשפטי ויורה לנתבעים לזכותו בביטוח רפואי עבור בן זוגו.

ב. עילות וסעדים

17. דבריו של מר שדר אינם משקפים את המדיניות, העולה מנוהל העסקת עמ"י-תעופה, מדבריה של גב' בן אריה ומהמצב הנוהג בפועל, למיטב ידיעתו של התובע. מדיניות זו, לפיה תשלום הביטוח הרפואי המקומי עבור בני זוג של עמ"י-תעופה מותנה בנישואים, הינה מדיניות מפלה האסורה על-פי הדין. אף אם נאמר שהפרשנות שהציג מר שדר היא הקובעת, הרי שאף היא נגועה בהפליה פסולה מחמת לאום. כך או כך, ההפליה הנוהגת כלפי התובע עולה כדי השפלה, הפוגעת בכבודו. אי לכך מבקש התובע סעד הצהרתי, הקובע את זכאותו לביטוח רפואי עבור בן

זוגו, פיאפונג מיקגאו. בנוסף, מבקש הוא פיצויים בגין הפגיעה בזכותו לשוויון ובכבודו, והכל כמפורט להלן.

1) הפליה על רקע מעמד אישי

18. מדיניות תשלום הביטוח הרפואי עבור בני זוג של עמ"י-תעופה מבחינה הבחנה לא רלוונטית בין עובדים הנשואים לבני זוגם לבין עובדים שאינם נשואים לבני זוגם, ובכך מפלה עובדים בתנאי עבודתם על רקע מעמדם האישי. זאת בניגוד להוראות סעיף 2(א)(2) לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988.

19. נוהל ההעסקה מצמצם את קבוצת הזכאים לביטוח רפואי לעומת ההוראה, המופיעה בהוראות שכר ותנאי שירות בחוץ לארץ, אליהן מפנה חוזה ההעסקה של התובע, ועליהן הסתמך מר שדר במכתבו מיום 2.3.2006. הוראה זו דומה להוראות בדבר מעמדם ותנאי עבודתם של אזרחים ישראלים, המועסקים על ידי נציגות ישראל בחוץ-לארץ, כפי שפורסמו על-ידי נציבות שירות המדינה בשנת 1992 (הודעה מס' נב/38 באתר נציבות שירות המדינה), ולפיהן: "עמ"י שהוא מפרנס יחיד זכאי להשתתפות הנציגות ב-50% מהוצאות הביטוח הרפואי גם בעד בן/בת זוגו וילדיו עד גיל 18 הנמצאים עמו בחוץ לארץ" (ראו הוראה 52 להוראות הנ"ל). לפי הוראות אלו, קבלת החזר ביטוח עבור בן זוג של עמ"י בחו"ל שהוא מפרנס יחיד, אינה מותנית בהכרח בנישואים. יצוין, כי הלכה למעשה הכיסוי של הביטוח הרפואי הוא בשיעור של 100%.

20. יש לפרש את התיבה "בן זוג" בהוראות אלו ככוללת גם ידועים בציבור, ולא ככזו המציבה דרישה לנישואים. מדיניות התשלום של ביטוח רפואי עבור בני זוג של עמ"י-תעופה צריכה לשקף הוראות אלו ולא לצמצמן.

21. הנתבעת חייבת לנהוג בשוויון כלפי עובדיה הן מכוח הזכות החוקתית לשוויון, הן מכוח הזכות לשוויון בדיני העבודה. חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה קובע חובה זו בצורה מפורשת. אלא שבעוד שההוראות בדבר מעמדם ותנאי עבודתם של אזרחים ישראלים, המועסקים על ידי נציגות ישראל בחוץ-לארץ (ראו התייחסות לעיל בסעיף 6), היו עשויות לסבול פרשנות רחבה, שתאפשר להחילן גם על בני זוג ידועים בציבור ולקיים את עיקרון השוויון, הרי שהנוהג בהעסקת עמ"י-תעופה, כמו גם הנהלים הרשמיים העדכניים, אינם מאפשרים זאת.

22. נהלי ההעסקה של עמ"י-תעופה קובעים מפורשות עדיפות במתן הטבה כלכלית לעובדים, הנשואים לבני זוגם, אף שבין אופייה ותכליתה של ההטבה האמורה לבין נישואים אין דבר וחצי דבר. על אחת כמה וכמה יש לומר, שלרישום הנישואים אין כל רלוונטיות להטבה ולהגשמת תכליתה. ההטבה האמורה נועדה להקל על כלכלת הבית של עמ"י-תעופה שבני זוגם או ילדיהם שוהים עמם בחו"ל. זאת ניתן ללמוד מהקריטריון הרלוונטי היחיד לקבלת ההטבה, כפי שקבוע בנהלים – היותו של העובד מפרנס יחיד.

23. התובע מקיים חיי זוגיות ומנהל משק בית משותף עם בן זוגו. התובע הוא המפרנס היחיד בתא המשפחתי, שהקים עם בן זוגו. אי לכך, ובהתאם לתכלית נהלי ההעסקה, הוא זכאי לתשלום עבור ביטוח בריאות לטובת בן זוגו.

2) הפליה על רקע נטייה מינית

24. כידוע, בני זוג רבים, וביניהם בני זוג בני אותו מין, אינם רשאים להינשא בישראל. יתר על כן, ולהבדיל מבני זוג בני המין השונה, עד לאחרונה לא יכלו זוגות בני אותו מין להירשם כנשואים בישראל, גם אם נישאו במקום בו נישואיהם מותרים. לאחרונה הורה בג"ץ למינהל האוכלוסין לרשום נישואים של בני זוג בני אותו המין, אם בידיהם תעודת נישואים רשמית (בג"ץ 3045/05 **בן-ארי נ' מנהל מינהל האוכלוסין** (21.11.2006)). אלא שבפועל נישואים של זוגות בני אותו המין, שאינם תושבי המקום, אפשריים רק בקנדה או בדרום אפריקה. המשמעות היא שלא כל זוג יכול, גם אם היה רוצה, להינשא ולרשום את נישואיו.

25. לאור זאת, דרישת הנישואים ורישומם כתנאי לקבלת הטבת הביטוח מגלמת הפליה כפולה ומכופלת כלפי התובע, מאחר שדרישה זו מפלה אותו לא רק על רקע מעמדו האישי, אלא גם על רקע נטייתו המינית.

26. כאן המקום להזכיר, כי בעשור האחרון המערכת המשפטית, על כל ערכאותיה, נתנה תוקף לעובדה, שבני זוג מאותו המין מהווים תא משפחתי. בין שנאמר הדבר במפורש ובין שהוצנע בתוך קונסטרוקציות משפטיות סבוכות, לא ניתן להתכחש עוד לעובדה, שהמשפחה ההומו-לסבית קיימת קיום של ממש גם בספירה המשפטית. לא ניתן להבין את ההתפתחויות המשפטיות, שיתוארו להלן, מבלי להגיע למסקנה שהתא החברתי, המורכב מבני זוג מאותו המין, הוא תא משפחתי לכל דבר, ועל כן חוסה תחת כנפי הזכות לחיי משפחה:

א. החובה לתת לבני זוג מאותו המין הטבה, המוענקת לבני זוג בני המין השונה, הוכרה לראשונה על ידי בית המשפט העליון בבג"ץ 721/94 **אל על נתיבי אויר לישראל בע"מ נ' דנילוביץ**, פ"ד מח(5) 749 (1994). בעניין **דנילוביץ** נפסק, כי הסכם קיבוצי, המעניק זכויות לבני זוגים של דיילים רק אם בני זוג אלה הם בני זוג ממינים שונים, הוא הסכם מפלה, העומד בניגוד להוראות חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה. משכך, נפסק, כי בן זוגו של דייל חברת "אל על" זכאי לכל אותן זכויות, להן זכאית בת הזוג של עובד החברה או בן הזוג של עובדת החברה. בפסק הדין כתבה השופטת דורנר דברים היפים לענייננו:

"כרטיס הטיסה לא נועד לבן הזוג הנשוי לעובד, וממילא תכלית ההטבה לא היתה לעודד חיים במסגרת משפחה מסורתית. ההטבה ניתנת לעובד בעבור בן הזוג שעמו הוא חולק את חייו למעשה. אכן העותרת לא התכוונה להחיל את ההסדר על בני זוג מאותו מין, אלא שמינו של בן הזוג אינו רלוונטי לתכלית מתן ההטבה. הטבות בעבור בן זוג הן חלק בלתי מבוטל משכרם של

עובדים... בישראל הטבות (לרבות "תנאים נלווים") עשויות להביא אף להכפלת השכר. חלק ניכר מהטבות אלה - כגון זכויות פנסיה וביטוח חיים - ניתן בעבור בן הזוג לרבות הידוע בציבור, ומניעת הטבות מבן הזוג שעמו חי המוסקסואל כמוה כהקטנת שכרו. על-כן, יש, במניעת הטבות אלה הפליה של העובד עצמו" (עניין דנילוביץ, בעמ' 783-784; ההדגשות אינן במקור)

ב. בשנת 1995, בעקבות בג"ץ דנילוביץ, קיבלה אוניברסיטת ת"א את תביעתו של פרופ' עוזי אבן, והחליטה להעניק לבן זוגו את מלוא הזכויות, שהיא מעניקה לידועים בציבור של חברי הסגל האקדמאי, לרבות קבלת פנסיית שארים, פטור מתשלום שכר לימוד לבן הזוג, מתן כרטיסי טיסה לבן הזוג בשנת שבתון וכיוצא באלה הטבות (עב' (ת"א) נד/1712-3 אבן - אוניברסיטת תל-אביב (לא פורסם)).

ג. בשנת 1996 קיבלה ועדת הערר לפי חוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גימלאות) [נוסח משולב], תשמ"ה-1985 את ערעורו של אדיר שטיינר, וקבעה כי הוא זכאי לגימלאות לפי החוק כבן זוגו של קצין צבא שנפטר (ע"ש 369/94 שטיינר נ' צה"ל (לא פורסם), 5.12.1996). הוועדה קבעה, כי עקרון השוויון ופסק הדין בעניין דנילוביץ מחייבים לפרש את החוק כחל אף על המערער. בהעדר מחלוקת, שאילו היה המערער אישה היה הוא זכאי לכל הזכויות, הרי הכוונה לשלול את הזכויות נעוצה אך ורק בעובדת היותו גבר, הדגישה הוועדה. אף מבחינת תכלית החוק נשוא דיונה - תכלית כלכלית במהותה, שבאה להבטיח את הקיום הכלכלי של התא המשפחתי - הגיעה ועדת הערר למסקנה, כי בהתקיים חיי שיתוף, אין במינו של בן הזוג כדי להדירו מתחולת אותו החוק.

(למען שלמות התמונה יצויין, כי שנה וחצי קודם לכן דחתה ועדת הערר לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950 ערעור דומה של אדיר שטיינר, למרות לשון החוק הדומה (ע"מ 8/94, פסק דין מיום 13.8.1995). על שתי ההחלטות הוגשו ערעורים לבית המשפט המחוזי. בסופו של דבר פרקליטות המדינה והפרקליטות הצבאית יזמו הסכם עם מר שטיינר, לפיו משולמת לו גימלה חודשית, ולפיכך הערעורים נמחקו).

ד. בשנת 1998 הכיר נציב שירות המדינה בזכאותו של בן זוג בן אותו המין של עובד מדינה לקצבת שארים בהתאם לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970.

ה. בעקבות עתירה לבג"ץ החליט שר הביטחון בשנת 1997 להכיר בבן זוג בן אותו המין של קצין צה"ל שנפטר כזכאי לזכויות הנצחה, הניתנות לבני זוג (בג"ץ 5398/96 שטיינר נ' שר הבטחון, תקדין-עליון 97 (1) 244 (1997)).

ו. בשנת 1997 פירש לראשונה בית המשפט לענייני משפחה בחיפה את המונח "בן זוג", שבחוק למניעת אלימות במשפחה, תשנ"א-1991, ככולל גם בן זוג מאותו המין (תמ"ש 32520/97); ובדומה בשנת 2001 הוציא בית המשפט לענייני משפחה בתל-אביב מכוח אותו החוק צו להגנתו של אדם, שהותקף ע"י בן זוגו (תמ"ש 48260/01).

- ז. בשנת 1998 הנחה היועץ המשפטי לממשלה את אגף המכס לאפשר לבן זוג בן אותו המין של עולה חדש להשתמש ברכב פטור ממסים של העולה, בהתאם למדיניות הנוהגת לגבי ידועים בציבור.
- ח. מאז שנת 1999 מוענקים באופן שגרתי בבתי המשפט לענייני משפחה ברחבי המדינה צווי אפוסטרופסות לבנות זוג, שבהם מוכרת כל אחת מהן כאפוסטרופה נוספת על הילדים שילדה בת זוגה, ושאותם הן מגדלות יחדיו.
- ט. בשנת 2001 נתן בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב פסק דין הצהרתי, הקובע כי שני גברים היו בני זוג ידועים בציבור, כך שלאחר פטירתו של אחד מהם זכאי השני לפנסיית השארים מקרן הפנסיה של בן זוגו המנוח (עבי' (ת"א) 3816/01 **פטריק לוי - מבטחים** (25.6.2001)). זאת, לאחר שהמפקח על הביטוח הורה לקרן הפנסיה מבטחים לפרש את תקוונה כחל אף על בן זוג בן אותו המין של מבוטח שנפטר. בפסק דין נוסף שניתן לאחרונה לא הוכרה רק בת הזוג לצורך פנסיית שארים, אלא אף בתה התינוקת, למרות העדר קשר משפטי פורמלי בינה לבין בת הזוג המנוחה (עבי' (חי') 4240/05 **א' מ' ל' - מבטחים** (26.12.2005)).
- י. ועוד בשנת 2001 ניתן על ידי בית המשפט לענייני משפחה בבאר שבע תוקף של פסק דין לפי סעיף 3 לחוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"ה-1995 להסכם, שנערך בין בנות זוג (תמ"ש 8510/01 **אלמונית נ' אלמונית** (12.8.2001)). בדומה, ניתן בפברואר 2004 על ידי בית המשפט לענייני משפחה במחוז תל אביב תוקף של פסק דין להסכם, שנערך על ידי שני גברים. בפסק הדין נקבע, כי המונח "בן זוג" בחוק בית המשפט לענייני משפחה כולל אף בני זוג מאותו המין (תמ"ש 3140/03 **פלוני נ' אלמוני** (16.2.2004)).
- יא. בדצמבר 2002 חלה התפתחות נוספת בתמ"ש 8510/01 הנ"ל, כאשר בית המשפט לענייני משפחה בבאר שבע אישר גם הסכם למזונות הקטין, שנולד לאחת מבנות הזוג, ואשר אותו הן מגדלות בצוותא.
- יב. בשנת 2000 קיבל בג"ץ את עתירתן של בנות זוג, שהאחת ילדה ילד והשנייה אימצה אותו בארה"ב, והורה למשרד הפנים לרשום במרשם האוכלוסין את האם המאמצת כאמו של הקטין (בג"ץ 1779/99 **ברנר-קדיש נ' שר הפנים**, פ"ד נד (2) 368 (2000); נתקבלה בקשת שר הפנים לקיים דיון נוסף על פסק הדין).
- יג. בשנת 2001 הסכים משרד הפנים ליתן לבן זוג בן אותו המין תעודת פטירה של בן זוגו. זאת לאחר שבתחילה סירב משרד הפנים לבקשה בטענה, שהנותר בחיים אינו "קרוב", הזכאי לקבל את תעודת הפטירה.
- יד. בינואר 2002 החליטה עיריית תל אביב-יפו להעניק לבני זוג מאותו המין ולילדיהם, שהינם תושבי העיר, הנחות בעבור צריכת שירותים עירוניים ושימוש במתקנים עירוניים, בדומה להנחות, הניתנות לבני זוג נשואים ולילדיהם.

טו. בפברואר 2004 ניתן בבית המשפט העליון תוקף של פסק דין להסכמת פרקליטות המדינה לקבל ערעור נגד מנהל מס שבח מקרקעין, ולהכיר בבני זוג מאותו המין כמי שזכאים לפטור ממס שבח וממס רכישה בעת העברת בעלות בדירת המגורים המשותפת, כפי שזכאים בני זוג וידועים בציבור בני המינים השונים (ע"א 5178/03 **אדיר שטיינר ואח' נ' מנהל מס שבח מקרקעין**).

טז. בנובמבר 2004 קבע בית המשפט המחוזי בנצרת, כי סעיף 55 לחוק הירושה, התשכ"ה-1965 מעניק לבני זוג מאותו המין את אותן זכויות ירושה, הניתנות מכוח החוק לידועים בציבור בני המינים השונים (ע"א (נצ') 3245/03 ע' מ' נ' **האפוטרופוס הכללי** (11.12.2003)).

יז. ועוד בנובמבר 2004 ניתנה החלטתו של בית המשפט לענייני משפחה במחוז תל אביב, בה אושר הסכם, שנערך בין זוג גברים, המגדלים את בנם יחד עם אשה נוספת, אם הקטין (תמ"ש 6960/03).

יח. בהודעה לעיתונות של משרד המשפטים מדצמבר 2004 נמסר, כי "בסוגיות ממוניות והסדרים פרקטיים אחרים" עמדת היועץ המשפטי היא, שהמגמה צריכה להיות פרקטית וגמישה לעניין הכרה בבני זוג מאותו המין.

יט. בשנת 2000 אימץ משרד הפנים נוהל, שפרטיו שונו מעת לעת, על פיו אדם בעל אזרחות זרה, שהוא בן זוג בן אותו המין של ישראלי, זכאי למעמד במסגרת איחוד משפחות כפי שמקובל לגבי ידוע בציבור בן המין השונה.

כ. בדצמבר 2004 קיבל בית המשפט לעניינים מינהליים בתל אביב את עתירתם של בני זוג, אזרח ישראלי ואזרח קולומביה, ששהה שלא כדן בישראל, ונדרש לצאת מישראל טרם בחינת בקשתו להסדרת מעמדו. בית המשפט החליט, כי ההלכה, לפיה אסור לכפות על בני זוג נשואים פרידה עד לטיפול בבקשתם, חלה אף על ידועים בציבור לרבות בני זוג מאותו המין, וכי דרישת משרד הפנים במקרה זה אינה מידתית (עת"מ (ת"א) 2790/04 **רוזנברג נ' משרד הפנים** (11.4.2006)).

כא. בינואר 2005 ניתן פסק דינו של בית המשפט העליון בע"א 10280/01 **ירוס-חקק נ' היועמ"ש**, פ"ד נט(5) 64 (2005). בית המשפט פסק, כי חוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981 מאפשר לאמץ את ילדיה הביולוגיים של אשה על ידי בת זוגה בהתקיים התנאים, הקבועים בחוק לאימוץ יחיד.

כב. בפברואר 2005 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו לביה"ד לעבודה בתביעה של אלמן נגד המוסד לביטוח הלאומי לקבלת קיצבת שארים לאחר פטירת בן זוגו. עמדתו היא, כי על פי פרשנות תכליתית של חוק הביטוח הלאומי יש להכיר בבן זוג בן אותו המין כאלמן ובבת זוג בת אותו המין כאלמנה. עמדה זו קיבלה תוקף של פס"ד (בלי' (ת"א) 3536/04 רז – **המוסד לביטוח לאומי** (18.8.2005)).

כג. ולאחרונה, ביום 21.11.2006, נקבע בבג"ץ 3045/05 **בן-ארי נ' מנהל מינהל האוכלוסין**, כי משרד הפנים חייב לרשום נישואיהם של בני זוג בני אותו המין, שנישאו בחו"ל.

27. נוכח כל אלו אין מנוס מהמסקנה, כי ההכרה בתא המשפחתי ההומו-לסבי כתא משפחתי לכל דבר ועניין הייתה שורש בפסיקה ובדין הישראלי. אי לכך חוקים, הוראות והנחיות, שתכליתם מתן זכות או הטבה בגין קיומו של תא משפחתי או קשר זוגי ממוסד, חלים גם על בני זוג בני אותו מין ללא כל הבחנה.

(3) הפליה על רקע לאום

28. לפי פרשנותו של מר שדר את הוראות שכר ותנאי שירות בחוץ לארץ, כפי שהוצגה במכתבו מיום 2.3.2006, הקריטריון לתשלום דמי ביטוח בריאות עבור בן זוגו של עמ"י-תעופה הוא היותו של בן הזוג תושב ישראלי.

29. ככל שקביעתו של מר שדר משקפת את מדיניות ההעסקה של עמ"י-תעופה בפועל, הרי שאף היא מגלמת הפליה אסורה כלפי התובע, הפעם על רקע הלאום של בן הזוג, בניגוד לסעיף 2(א) לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה.

30. לחלופין, מוצאו ונתינותו של בן זוגו של עמ"י-תעופה הינם תנאים שאינם ממין העניין לצורך קביעת תנאי העסקתו של עמ"י-תעופה בכלל, ולצורך תשלום הביטוח הרפואי בפרט. אי לכך העדפה על בסיסם מהווה הפליה אסורה, כאמור בס' 2(ב) לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה.

31. לו היו התובע ובן זוגו נפגשים עוד בעת שהתובע התגורר בישראל, היה בן הזוג זכאי לקבל מעמד בישראל מתוקף היותו ידוע בציבור של אזרח ישראלי. כן היה זכאי הוא לכיסוי ביטוחי לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי. האם העובדה המקרית, לפיה נפגשו בני הזוג בחו"ל, היא נתון רלבנטי, היכול להצדיק את אפלייתו של התובע?

(4) פגיעה בזכות לכבוד וחוסר תום לב

32. בנוסף לכל האמור, הפגיעה בזכותו של התובע לשוויון גרמה לו עוגמת נפש רבה. עם קבלת תשובתה של גבי בן אריה חש התובע מושפל ומבוזה. הפלייתו עלתה כדי פגיעה בזכותו לכבוד. הפגיעה בזכויותיו של התובע הינה עוולה חוקתית, שנזקיה עולים מתוכה. היינו, עוגמת הנפש שנגרמה לו נגזרת מעצם הפגיעה בזכויותיו.

33. לחלופין, הפגיעה בזכותו של התובע לשוויון ולכבוד מפרה חובה חקוקה (חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו). בשל כך, ולפי שחיקוק זה נועד להגן על התובע, כמו על כל אדם, מפני נזקים מהסוג שנגרם לתובע, הרי שהנתבעת חבה גם בגין הפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודת הניקיון.

34. לחלופי חלופין, הנתבעת נהגה בתובע בחוסר תום לב, והפרה חוזה משתמע בינה לבין התובע – חוזה, המושתת על כבוד הדדי ועל כיבוד זכויות היסוד של כל אדם, המוכרות בשיטתנו והנוהגות במקומותינו, ובהן הזכות לכבוד והזכות לשוויון.

(5) נזקי התובע

35. מדיניותה המפלה של הנתבעת גרמה לתובע נזקים לא-ממוניים, בגינם רשאי בית הדין הנכבד לפסוק פיצויים, בהתאם לסעיף 10 לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה.

(6) סעדים

36. התובע זכאי לתשלום ביטוח בריאות עבור בן זוגו.

37. בגין ההפליה והפגיעה בכבודו חייבת הנתבעת לשלם לתובע פיצויים בסך 60,000 ₪.

38. לבית הדין הנכבד סמכות מקומית לדון בתובענה זו לפי סעיף 3(ב) לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), התשנ"ב-1991. לבית הדין סמכות עניינית לדון בתובענה, בהתאם לסעיף 24(א)(1) לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969.

לפיכך מתבקש בית הדין הנכבד להצהיר, כי התובע זכאי לתשלום ביטוח בריאות עבור בן זוגו. כן מתבקש בית הדין הנכבד לחייב את הנתבעת לשלם לתובע סך של 60,000 ₪.